

Glazba dalekih kultura

Prvi međunarodni glazbeno-etnološki simpozij CIMS-a

U svetoj 1975. godini, od 14. do 22. studenoga CIMS (Consoatio internationalis musicae sacrae), kao stručni savjetodavni organ što ga je osnovao Pavao VI, priredio je prvi međunarodni simpozij glazbeno-etnološkog usmjerenja u Rimu.

U tu svrhu su došli u Rim glazbeni etnolozi svijeta a među njima mnogi sveučilišni profesori. Prof. J. Kuckertz (Köln) obazrivo je vodio simpozijske konferencije. Predsjednik CIMS-a msgr. J. Overath, imajući pred očima liturgijsku konstituciju SC II. vat. sabora, a posebno član 119. te konstitucije gdje je govor o vlastitoj glazbenoj predaji misijskih zemalja, rekao je: »Na crkveni autoritet spada da brižljivo i mudro rasudi koji su elementi predaje i duhovnog poklada pojedinih naroda prikladni da budu pripušteni u liturgiju. Na taj način, organski se nadovezujući na domaću glazbenu kulturu, počinje rasti blago crkvene glazbe. Za to treba dovesti stručnjake iz dotičnih struka«. Predsjednik je dalje isticao: kongresi i simpoziji posljednjih godina bjelodano svjedoče da je CIMS pored obaveze prema crkvenoj glazbi, koja je nastala u istočnom i zapadnom svijetu svjesna suvremene *Musica sacra*: Cantate Domino canticum novum! Tko nam ime želi otkloniti istinsku suvremenu i narodnu liturgijsku glazbenu umjetnost nalazi se na krivu putu jer zapravo poriče da je Crkva poslana svim ljudima i za sva vremena. Iz toga niče zadatak za CIMS da istraži koliko je liturgijski primjenjiva »musica indigena« i tako utire put novom razvoju liturgijske glazbe.

Prvi radni dan je započeo pjevanom službom Božjom. Pjevao je pjevački zbor Papinskog Instituta za crkvenu glazbu u Rimu, sve u gregorijanskim napjevima. I idućih se dana počinjalo pjevanom službom Božjom s narodnim obredima i glazbom različitih misijskih zemalja. Misu su služili biskup iz Mangalore (Indija) msgr. Bazilije D'Souza i tajnik Propagande nadbiskup B. Gantin uz sudjelovanje indijske odnosno afričke pjevačke grupe.

Znanstvena razmatranja započeo je Prof. Dr. B. Nettel referatom: »O metodi glazbene etnologije«. Već nakon prvih izlaganja moglo se vidjeti ozbiljno nastojanje sudionika simpozija u angažiranim raspravama. U svjetlu obilja materijala za izlaganje u idućim je konferencijama konkretizirana tematika za opću problematiku na primjerima iz Afrike, Indije i Oceanije. Prof. Dr. K. P. Wachsmann razglabao je bit afričke glazbe uopće. Pritom je posebice zorno istakao genetiku ritma i njegovo značenje kao glazbeno-simboličkog jezika i zajedničko sviranje glazbenika pod društvenim vidom. P. Dr. St. Mbunga (Tanzanija) i P. R. Quedraogo (Gornja Volta) referirali su o privremenim afričkim praksama, što upravo djelom pokazuju raznolike stadije razvoja. Prof. Dr. Kuckertz izložio je bit i značenje južnoindijske glazbene umjetnosti. P. W. Albuquerque

DI (Indija) izvijestio je o sadašnjoj situaciji liturgijske glazbe u indijskim provincijskim gradovima. Upravo na području visoko razvijene glazbene kulture bila bi za katoličku liturgijsku glazbu opasnost neorganskog loma s domaćom umjetničkom glazbom ili njeno »pozapadnjačenje«. Zadnjeg dana znanstvenog izlaganja prof. dr. A. McCredie pružio je pregled povijesti i sadašnjosti domaće glazbe, posebice glazbe upotrebljene na liturgijskom području u pacifičkom prostoru.

U skladu sa statutima CIMS-a i na simpoziju je očito ukazana potreba te je osnovana glazbeno-etnološka komisija CIMS-a. U njoj su zastupljeni instraživanja i praksa. Tu su: prof. dr. Kuckertz, prof. dr. Wachsmann, prof. dr. McCredie, p. dr. Mbunga, p. Quedraogo i p. Albuquerque. Uz to je pokrenuto i pitanje uspostavljanje »Međunarodnog arhiva za crkveno pučko pjevanje«. Nužnost arhiva je jasna, priznata i potvrđena.

20. studenog obavljeno je svetogodišnje hodočašće trima glavnim crkvama: Sv. Marija Velika, sv. Ivan u Lateranu i sv. Pavao izvan zidina uz sudjelovanje pjevačkog zbora Palestrina-Motettenchor sa Tegernsee. Poslije podne je augsburški katedralni pjevački zbor pod vodstvom dirigenta R. Brauckmanna održao duhovni koncert u bazilici »12 apostola«.

Ove godine je 450. rođendan »prvaka glazbe« G. P. da Palestrine, zato je idući dan bio posvećen njemu. U katedrali u Palestrini je obavljena svečana služba Božja. Promjenljive dijelove je pjevao u gregorijanskim napjevima na latinskom jeziku pjevački zbor Papinskog Instituta za crkvenu glazbu u Rimu, a pjevački zbor »Palestrina-Motettenchor« je pod stručnim vodstvom dirigenta P. Winterera sa Tegernsee izvodio misu »Lauda Sion« G. Palestrine. Predavanje o smislu Palestrinine proslave održao je njemački muzikolog prof. dr. K. G. Fellerer (Köln). »Oporuka 'prvaka glazbe', učitelja prave umjetnosti na osnovi osobnih liturgijskih i pobožnih doživljaja, po II. vatikanskom saboru na Zapadu kao i u svim glazbenim kulturama ima potpuno novo značenje. U drugim kulturama njegov oblik ne mora naći njegov tonski govor neno duh njegova lika u njegovu doživljavanju umjetnosti«.

Dan je završen večernjom po »Liturgia horarum« s gregorijanskim napjevima i Palestrininim skladbama u rodnom gradu velikog učitelja rimske škole.

S korišću protekli simpozij završen je na blagdan sv. Cecilije pontifikalnom sv. Misom msgr. van Lierde u bazilici sv. Petra. Katedralni zbor iz Augsburga pjevao je Palestrininu misu »Emendemus«. Palestrina-Motettenchor iz Tegernsee sa pjevačkim zborom Papinskog Instituta za crkvenu glazbu u Rimu izvodio je gregorijanski i polifono »Proprium Missae«.

Anđelko Milanović